

Vergaderjaar 2011–2012

33 000 IXB

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2012

C

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 10 januari 2012

De vaste commissie voor Financiën¹ heeft naar aanleiding van het kennismakingsgesprek op 11 oktober jl. met de staatssecretaris van Financiën met de leden van de commissie nog enkele vragen over de zogenaamde «*tax-gap*», die zijn opgenomen in de brief aan de staatssecretaris.

De staatssecretaris heeft op 4 januari 2012 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Kim van Dooren

¹ Samenstelling:

Holdijk (SGP), Van der Linden (CDA), Terpstra (CDA), Noten (PvdA), Sylvester (PvdA), Essers (CDA) (voorzitter), Nagel (50PLUS), Elzinga (SP) Koffeman (PvdD), Reuten (SP), Knip (VVD), Hoekstra (CDA), Van Boxtel (D66), Backer (D66), Vos (GL), De Boer (GL), De Lange (OSF), Sent (PvdA), Postema (PvdA), Klever (PVV), Van Strien (PVV), Faber-van de Klashorst (PVV), Ester (CU), De Grave (VVD) (vice-voorzitter), Van Rey (VVD) en Bröcker (VVD).

BRIEF AAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Den Haag, 16 november 2011

Naar aanleiding van het kennismakingsgesprek dat de vaste commissie voor Financiën op 11 oktober jl. met u voerde hebben de leden van de commissie nog enkele vragen. Tijdens het gesprek kwam onder meer de zogenaamde «*tax gap*» aan bod – het verschil tussen het bedrag aan belastingen waar de staat recht op heeft, en het bedrag dat daadwerkelijk wordt geïncasseerd. Onder meer de VS, Canada, Chili en Zweden meten en publiceren de tax gap. De leden van de vaste commissie voor Financiën gaven tijdens het overleg aan graag van u te vernemen wat hier voor Nederland over te zeggen is. In de optiek van de commissie zijn daarbij in ieder geval de volgende aspecten interessant. Wordt de tax gap door de Belastingdienst gemeten? Zo ja, wat is het percentage, en wat zijn de belangrijkste maatregelen die genomen worden om de tax gap te verkleinen? Zo nee, zou de regering tot het jaarlijks meten en publiceren van de tax gap willen overgaan, en zo ja, op welke termijn?

De commissie ziet uw reactie op bovenstaande vragen met belangstelling tegemoet en ontvangt deze graag binnen vier weken na dagtekening van deze brief.

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Prof. dr. P. H. J. Essers

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 januari 2012

In vervolg op het kennismakingsgesprek dat ik op 11 oktober jl. had met de leden van de vaste commissie voor Financiën, zijn mij bij brief van 16 november 2011 een aantal vragen gesteld over meting en publicatie van de tax gap, welke vragen ik hierbij graag beantwoord.

De vaste commissie voor Financiën vraagt of de tax gap door de Belastingdienst wordt gemeten en zo ja, wat het percentage is en welke maatregelen worden genomen om de tax gap te verkleinen. Zo nee, dan vraagt de commissie of de regering het jaarlijks meten en publiceren van de tax gap wil overwegen.

Het antwoord is dat de tax gap niet in zijn volle omvang door de Belastingdienst wordt gemeten. Wel worden de nalevingstekorten gemeten bij MKB-ondernemingen en particulieren op de aspecten tijdigheid van de aangifte, juistheid en volledigheid van de aangifte en tijdigheid van betaling. De uitkomsten hiervan worden in de begroting IXB van het ministerie van Financiën gepubliceerd. Niet gemeten worden de gemiste belastingopbrengsten die betrekking hebben op fraude en onbekende belastingplichtigen. Opsporing hiervan maakt uiteraard wel deel uit van handhavingactiviteiten van de Belastingdienst.

Ik licht dit nader toe.

In algemene zin zijn de activiteiten van de Belastingdienst gericht op het bevorderen van de compliance¹ en het tegengaan van de non-compliance. Net als in andere landen wil de Belastingdienst steeds meer ervaring opdoen met het meten van het effect van haar handelen op de compliance². Dit effect komt tot uiting in (1) het (niet) registreren voor belastingplicht, (2) het (tijdig) doen van aangiften, (3) het juist en volledig doen van aangifte en (4) het tijdig doen van betalingen. De Belastingdienst streeft er naar een zo groot mogelijke zekerheid te krijgen over de juistheid en volledigheid van belastingopbrengsten en bijgevolg het nalevingstekort zo klein mogelijk te houden.

Om de nalevingstekorten op de hiervoor genoemde aspecten in beeld te brengen, worden door de Belastingdienst steekproeven gedaan op de aangiften van zowel MKB-ondernemingen als particulieren. De uitkomsten van de steekproeven worden geëxtrapoleerd en geven (macro) het correctiepotentieel weer bij de geregistreerde belastingplichtigen. De resultaten hiervan worden sinds 2010 opgenomen in de begroting IXB van het ministerie van Financiën.

Om redenen van doelmatigheid wordt het hiermee corresponderende bedrag niet daadwerkelijk geheven. Door de systematiek van steekproeven en extrapolatie is het berekende correctiepotentieel immers niet te herleiden tot individuele belastingplichtigen. Wel kunnen door het inzicht in de nalevingstekorten (bijvoorbeeld soort fouten, soort belasting, soort belastingplichtigen, welke branches) bewustere keuzen worden gemaakt in de handhaving en kan de Belastingdienst haar beschikbare capaciteit beter inzetten.

¹ Compliance is de bereidheid van burgers en bedrijven hun wettelijke verplichtingen ten aanzien van de Belastingdienst na te komen.

² OESO, Monitoring Taxpayers' Compliance (2008) en EU, Compliance Risk Management Guide (2010).

Voor de goede orde merk ik op dat de segmenten MGO en ZGO geen onderdeel uitmaken van de hiervoor genoemde steekproeven omdat in deze segmenten sprake is van individuele klantbehandeling.

Daarnaast wordt het aspect «registratie voor belastingplicht» niet in beeld gebracht; onbekende belastingplichtigen onttrekken zich immers per definitie aan het zicht waardoor dit aspect niet goed objectief meetbaar is. Ook fraude wordt als zodanig niet macro berekend. Uiteraard maakt het opsporen van fraude en onbekende belastingplichtigen wel onderdeel uit van de handhavingactiviteiten van de Belastingdienst, zoals uit de diverse (fraude)projecten moge blijken.

Meting van de volledige tax gap vindt dus niet plaats. Een overall percentage valt derhalve niet te geven en zal ook niet worden gepubliceerd. De meeste landen in EU- en OESO-verband publiceren ook geen tax gap. De landen die wel de tax gap publiceren, doen dit voor zover bekend met de nodige aannamen en waarschuwingen.

De staatssecretaris van Financiën,
F. H. H. Weekers